

Oostendse Scheepswerven (deel 2)

René Vandercruyssen

Dit overzicht heb ik gemaakt in het voorjaar van '92 voor de gidsencursus en het is nu geactualiseerd tot begin februari '96.

Er is in die 4 jaar heel wat veranderd; vooral de werkgelegenheid is dramatisch verminderd. Daarom vermeld ik telkens het aantal personeelsleden nu en toen.

1. BELIARD POLYSHIP NV

Adres: Bargestraat 7, Oostende
Tel.: (059) 32.47.20

Historiek

1877: Stichting Beliard Crighton and Co in Antwerpen

1914: Afdeling in Oostende voor herstellingswerken

1922: Samengaan met scheepswerf Seghers

1923: Eerste stalen vissersboot in België gebouwd (onder technisch directeur A. Seghers).

Tot aan WO II grote bedrijvigheid met veel vissersschepen voor Belgische en Franse reders, voor het Ministerie van Koloniën, sleepboten enz.

1940: Overname door de Duitsers en bouw voor hun rekening

1946: Na WO II weer volop bloeiperiode beginnend met 4 loodsboten, vissersboten voor Belgische en Franse reders (waaronder exemplaren van 58 m. lang), lichtscheepen, sleepboten o.a. voor Marseille en ook voor Marokko en kustvaarders voor Indonesië.

1961: Wordt Beliard Murdoch

1969: Grote sleepboten, baggerschepen (van 100 m.) en hekreilers

1979: Zelfstandige NV Scheepswerven Beliard Oostende

1980: NV Mercantile Beliard

1981: Bouw van een nieuw complex (fabriek) op het industrieterrein aan de achterhaven van Oostende (huidig adres) voor bouw van 10 mijnenjagers in glasvezel versterkte polyester voor de Belgische Zeemacht. Het 10e schip is te water gelaten op 08.02.1990.

1983: Na de bouw van het 236e schip sluit de werf aan de Sloepenstraat

1988: Zelfstandige NV Scheepswerf Beliard Polyship Oostende

Laatste activiteiten (tot 24.02.94)

1. Allerlei polyesterwerken, o.a. schotelantennes en de wieken van de Zeebrugse windmolens.

2. Bouw van een SES schip (Surface Effect ship) d.i. een catamaran, systeem hovercraft, uitgevoerd als ferry en in polyester (snelheid 45 knopen = 80 km/uur.)

Het eerste exemplaar (prototype) werd in '93 geleverd aan de Griekse opdrachtgever maar van het tweede staat het karkas nog in de fabriekshal en is al uitvoerig in de media getoond.

3. Productie van polyester onderdelen voor de treinstellen van de Chunnel (voor BN=Brugeoise et Nivelles Brugge = Eurorail Bombardier).

Op 24.02.94 wordt de faling uitgesproken en bezet het personeel de werf. Dit houden ze vol tot 23.12.94 als de bouw van 4 nieuwe mijnenvegers wordt toegewezen aan overnemer SKB (Scheeps Konstruktie Bedrijf). Daarmee vestigt het Polyship personeel het record van de langste bedrijfsbezetting uit de Belgische sociale geschiedenis.

Maar de overname door SKB geraakt nooit rond, enerzijds door de klacht bij de Raad van State door konkurrent BSC (Belgische Scheepsbouw Combinatie) en anderzijds omdat SKB de overnameprijs te hoog vindt.

Volgens mijn "welingelichte bron" is er nu een ernstige buitenlandse (uit Monaco) kandidaat-overnemer.

Personeelsbestand: 0

Voorjaar '92: 115

bij de faling 24.02.94 zelfs 152!

2. I.D.P. (INDUSTRIELLE DES PECHERIES)

Adres: Nieuwe Werfkaai 2

Tel.: (059) 32 06.13

Zaakvoerders: Mathieu en Jan De Vestele

Historiek

1922: Gestart als coöperatieve in de St. Franciscusstraat met onderhoud en herstellingen
1935: Naar het nieuwe Visserijdok waar nu de Slipway is

1973: Op huidige plaats na overname scheepswerf Deweert

1979: Begonnen met nieuwbouw, kleine snel-varende scheepjes voor Loodswezen en Zeevaartpolitie.

1981: Bouw nieuwe vissersschepen. Dit gebeurt hier helemaal in een loods en de tewaterlating via een zelfgebouwde lift met een draagvermogen van 1000 ton.

1989: Werf SCAP (failliet) erbij genomen

1991: Laatste nieuwbouw Z 186 (zie verslag L. Claeys - Gidsenblad "Lange Nelle" - 3e jaargang nr 1)

Huidige activiteiten

Scheepsherstellingen algemene, metaalbouw

Personeelsbestand: 15 personen (voorjaar '92: 30)

3. PANESI

Adres: Nieuwe Werfkaai

Tel. (059) 32.30.39

Zaakvoerder: Richard Panesi

Historiek

We hebben hier te maken met een zeer oud scheepsbouwersgeslacht.

1824: Stamvader is Benedictus Panesi uit Genua wiens zoon Andreas zich in 1824 te Oostende komt vestigen en een werf begint in de buurt van het huidige station.

Een zoon Joseph(*) richtte een eigen werf op in de omgeving van de oude Ibis.

Een zoon Joseph, Andries leidde de twee Panesiwerven.

Een broer van Andries, Henri verongelukte op zee en zijn zoon, ook Henri, had een werf aan het derde dok.

Richard senior, zoon van Henri, bacht de werf over naar zijn huidige plaats aan de nieuwe vissershaven.

Zijn zoon Richard junior (°York 1915 en 7e generatie Panesi) houdt nu nog het bedrijf in leven.

1957: Eerste stalen schepen, ook voor de binnenvaart (Rijnschepen).

1964: Belgische primeur met de O 202 "PELAGUS".

Dit was een stalen treiler, 38 m. lang, speciaal uitgerust voor de haringvisserij met een nieuw systeem van diepteapparatuur vastgemaakt aan de netten, waarmee men op verschillende diepten kon vissen, naargelang de plaats van de school vissen.

1965: Laatste nieuwbouw: O 181 "CLEOPATRA".

Huidige activiteiten

Kleine herstellingen.

Alhoewel men de installaties stilaan tot de industriële archeologie mag rekenen, staat er begin februari toch nog een boot op de scheepshelling, waaraan een kranige tachtiger nog werkt!

Personeel: 1 (2 voorjaar '92)

(*) NvdR: In "Roepsteen", het 3-maandelijks tijdschrift van de Heemkring Ter Cuere (Bredene), nr 158, jan. 1966, verscheen een bericht over Joseph Panesi van G.D. (Georges Desopper?), p. 5-7, als reactie op een artikel in ons tijdschrift 1993/3. G.D. las in "Rond den heerd" van 1886 meer over die "Sassenaar" Joseph Panesi)

4. EX. SEGHERS N.V.

Adres: Slipwaykaai 4

Historiek

Amedee Seghers (Antwerpen 1883 - Oostende 1937) leerde het beroep van scheepsbouwer op de werf Roeyens te Antwerpen

1919: A. Seghers vestigt zich te Oostende in het atelier Leria op de oude Vuurtorenwijk

1922: Samengaan met Beliard Scheepswerf aan het zwaardok

1923: Onder technisch directeur A. Seghers wordt de 1e stalen vissersboot in België gebouwd. Toen 330 personeelsleden

1934: Weer voor eigen rekening, los van Beliard, met nieuwe werf op de huidige plaats.

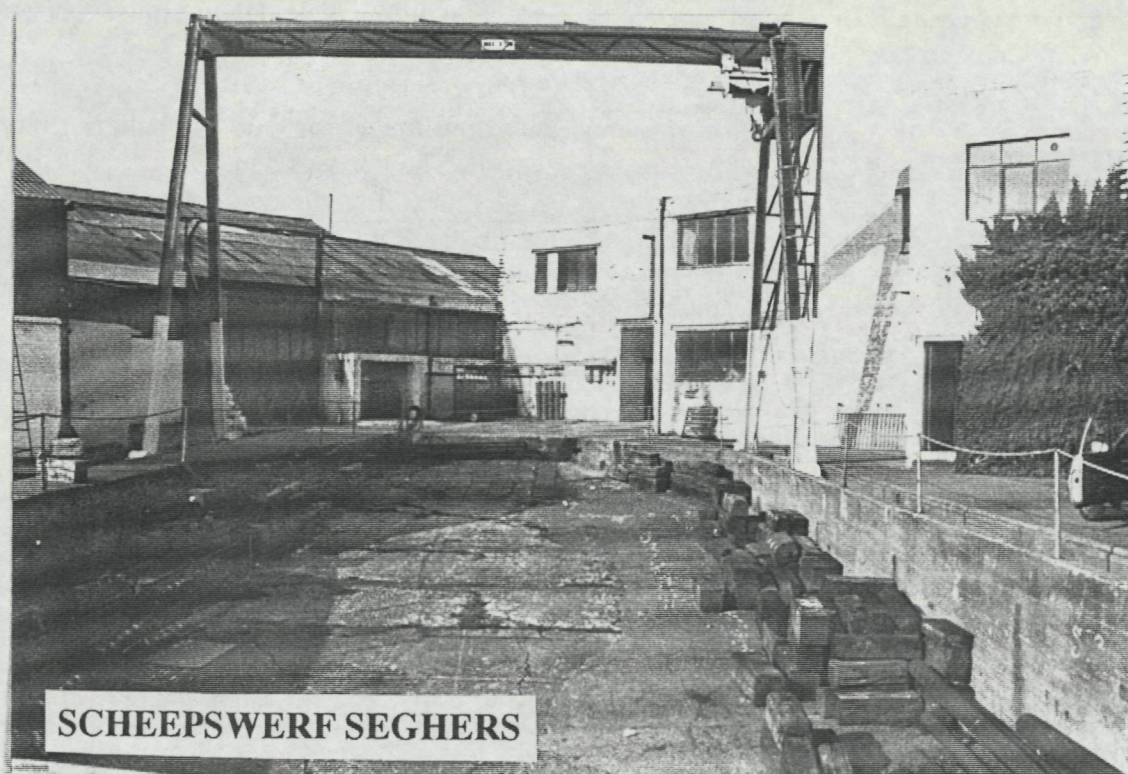
1937: Amedee overlijdt; de werf wordt verder geleid door zijn twee zonen Charles en Victor, deze laatste is scheepsbouwkundig ingenieur.

Tot aan WO II is er bloei, veel vissersschepen voor Franse reders.

Tijdens WO II: verplicht werk voor de Duitsers (Tommy werf(1)).

1946: Oprichting eigen Rederij Seghers met zelfgebouwde schepen O 333 en O 334, toen de modernste van de Belgische vloot.

1963: Victor Seghers overlijdt, zijn zonen Jacques en Jean zetten de werf en de rederij verder.

SCHEEPSWERF SEGHERS

1972: Voor de eerste maal wordt een Nederlandse kotter gebouwd op een Belgische werf.

1976: Diepzeesleper voor Engelse rederij Knight.

1977: Herstellingswerken - gedeeltelijke werkloosheid.

1982 - 83: Weer nieuwbouw in samenwerking met SCAP.

1988: O 154 WILMAR (waarvan videofilm).

1989: Casco van Z 98.

(1) Omdat daar gretig naar de BBC werd geluisterd. Zelfs Duitse soldaten luisterden mee.

Op 11.04.92 werd de N.V. Seghers ontbonden en in vereffening gesteld.

Daarna kwam de overname door APS (Antwerpen Ponjaert Shipyard) op 01.03.93 maar weldra volgde een sociaal conflict dat leidde tot de faling op 06.07.94. Ook hier werd een triest record gevestigd: van 08.10.93 tot 06.07.94 de langste staking uit de Belgische sociale geschiedenis.

Nu is alles er stil en verlaten; einde van een belangrijke brok Oostendse geschiedenis.

Personeel: 0

Voorjaar '92: 34.

5. VERSLUYS

Adres: Nieuwe Werfkaai

Tel.: (059) 32.20.88

Zaakvoerder: Jacky Versluys

Opmerking: Alhoewel het hier niet om een scheepswerf maar om een jachtwerf gaat vond ik dat die bespreking niet mocht ontbreken omwille van de zelfs internationale bekendheid van wereldzeiler Staf Versluys (1).

1968: Staf Versluys, schrijnwerker van beroep, begint voor eigen rekening boten te bouwen, zijn hobby wordt zijn beroep.

1990: Zeker te vermelden, als pronkstuk van ambachtelijke scheepsbouwkunst is de bouw van een Keizerlijke Staatsiesloep (repliek van een engelse "barge" uit de 16e eeuw) voor de Brugse Havenfeesten 1990.

Huidige activiteiten

Houten zeilboten (o.a. voor BLOSO) en jachten
Personeel: 2 (3 in '92)

(1) Staf Versluys overleed op 26 augustus 1995. Staf Versluys verwierf vooral bekendheid als schipper in de Whitbread zeilrace rond de wereld waaraan hij tweemaal deelnam.

In 1981-1982 met zijn zelfgebouwd houten jacht Typhoon VI - het kleinste van alle deelnemers; slechts 13,40 m.

In 1985-1986 met de Rucanor Tri Star.

Hij zeilde o.a. ook tweemaal solo de Atlantische Oceaan over in de wedstrijd Plymouth-Newport met zelfgebouwde jachten Typhoon V en VI.

SCHEEPSSMEDERIJEN

Het betreft hier 2 firma's met dezelfde activiteiten. Vroeger werd het ijzerwerk aan houten schepen, later allerlei ijzeren onderdelen en uitrusting voor stalen schepen hoofdzakelijk gesmeed, dus door een sloopsmid gemaakt; vandaar nog de naam.

Huidige activiteiten

Onderhouds- en herstellingswerken aan vissersboten o.a. op de slipway.

Voorlaswerk, zowel staal, inox, aluminium.

Maken en herstellen van planken (= borden), masten, bokken, klokken, cabines, kookhuizen, lichtkoepels, buizen, enz.

1. JULES ST MARTIN

Adres: Hendrik Baelskaai 4

Tel. (059) 32.25.23

Zaakvoerder: Jules St Martin

1920 Gesticht door de grootvader van de huidige zaakvoerder.

Een paar Duinkerke vissersboten zijn hier nog regelmatig klant. Voor het ogenblik werken er 7 mensen. (Ook 7 in '92).

2. OSCAR SCHOCKAERT EN ZONEN NV

Adres: Hendrik Baelskaai 7

Tel. (059) 32.04.88

Zaakvoerder: Roger Schockaert

Grootvader Henri Schockaert was smid te Alveringem en werkte aan "panneboten".

Met andere Pannenaars kwam hij naar Oostende afgezakt.

1920: Vestiging aan het 3e dok, waar de vroegere winkel Pfaff aan de Alfons Pieterslaan was
1936: Naar de Hendrik Baelskaai.

Op een bepaald moment werkten er 5 broers, allen smid.

Nu nog 3 mensen aan 't werk. (Idem in '92)

SCHEEPSTIMMERBEDRIJF

LOWYCK EN ZOON

Adres: Victoriaalaa 30

Tel. (059) 32 08 21

Zaakvoerder: Guy Laurent

In 1962 start Alfons Lowyck, sloopstimmer-

man bij de werf A. Loy, een eigen bedrijf.

De zaak wordt nu geleid door zijn schoonzoon.

Activiteiten

Alles wat houtconstructie aan schepen betreft. Herstellen houten schepen.

Binneninrichting nieuwe schepen o.a. Z 186 (laatste van IDP). Ook polyesterwerken.

Personeel: 4 mensen. (5 in '92)

BIJVOEGSEL

VALCKE INDUSTRIES NV

Adres: Hendrik Baelskaai 3

Tel. (059) 32 18 14

NB: Sinds januari 1990 overgenomen door de Antwerpse groep IMOP.

Bij het horen van de naam Valcke (Frères nv) denken veel Oostendenaars (en ook mensen van buiten de stad) terug aan de winkel in de Kapellestraat, nu het Mercatorpand.

Het was veel mensen niet bekend dat er ook een "Valcke op de Opex" bestond die zeer veel te maken had met scheepsbouw en visserij.

In 1780 vestigde Casimir Valcke, meester-loodgieter en blikslager zich te Oostende.

Gedurende 7 generaties, ingenieurs en industriëlen, was Valcke een begrip in Oostende met:

1. Winkel in de Kapellestraat met uitbreiding naar de Dekenijstraat.

IJzerwaren, huishoudartikelen, elektro, later doe-het-zelf.

2. Van 1958 tot 1985 een magazijn in de Handelsstraat met staalprodukten voor de bouw.

3. Valcke Industries aan de Hendrik Baelskaai.

Valcke had verschillende bijhuizen, o.a. Knokke, Zeebrugge, Antwerpen, Brussel en Parijs.

In nauwe samenwerking met de Duitse firma Deutz had Valcke een groot aandeel in de motorisatie van de binnenvaart, de Belgische en Franse vissersvloot.

Tot voor WO II was 80% van de Belgische vissersvaartuigen uitgerust met Deutz motoren, geleverd en geplaatst door Valcke.

Huidige activiteiten

Herstellen scheepsmotoren

Herstellen zwaar aannemersmateriaal

Bankwerk voor grote bedrijven

Personeel: 21 (40 in '92)